

Diccionari
de l'activitat
parlamentària

Generalitat de Catalunya **termcat**

UN DICCIONARI EN DEFENSA DE LA DEMOCRÀCIA

RECENSIÓ DE

PARLAMENT DE CATALUNYA, DEPARTAMENT DE LA PRESIDÈNCIA I TERMCAT, CENTRE DE TERMINOLOGIA. (2022). [DICCIONARI DE L'ACTIVITAT PARLAMENTÀRIA](#). GENERALITAT DE CATALUNYA

Marc Sanjaume Calvet*

Paraules clau: democràcia; parlamentarisme; Catalunya; govern; institucions.

A DICTIONARY IN DEFENSE OF DEMOCRACY

REVIEW OF

PARLAMENT DE CATALUNYA, DEPARTAMENT DE LA PRESIDÈNCIA I TERMCAT, CENTRE DE TERMINOLOGIA. (2022). [DICCIONARI DE L'ACTIVITAT PARLAMENTÀRIA](#). GENERALITAT DE CATALUNYA

Keywords: democracy; parliamentarism; Catalonia; government; institutions.

---

* Marc Sanjaume Calvet, professor de la Universitat Pompeu Fabra. marc.sanjaume@upf.edu

Citació recomanada: Sanjaume Calvet, Marc. (2022). Un diccionari en defensa de la democràcia. Recensió del *Diccionari de l'activitat parlamentària*, del Parlament de Catalunya, el Departament de la Presidència i el TERMCAT, Centre de Terminologia. *Revista de Llengua i Dret, Journal of Language and Law*, 77, 286-288. <https://doi.org/10.2436/rld.i77.2022.3827>

Vivim en temps de recessió democràtica. Els principals indicadors de democratització apunten, aproximadament des de la caiguda de Lehman Brothers i la posterior crisi econòmica global, cap a un declivi de les poliarquies a favor dels règims autocràtics.¹ Les democràcies liberals, menys d'un centenar al món, no només esdevenen més escasses, sinó que perden qualitat en diversos components (llibertats civils, participació política, control del poder, capacitat institucional, independència dels mitjans, etcètera). A més a més, segons investigacions recents, la pandèmia global en què ens trobem immersos no ha fet més que empitjorar la tendència de la darrera dècada (Hellmeier et al., 2021).

Un tret compartit de l'erosió democràtica és el menyspreu del parlamentarisme. Els executius, especialment aquells liderats per l'extrema dreta i el populisme, però no només, semblen cada cop menys disposats a parar esment a les seves cambres legislatives. Cambres que, presumiblement, encara representen la sobirania popular. Avui, les democràcies ja no moren a punta de baioneta o de fusell. Els "cavalls de Pàvia" del segle XXI són governs electes que menyspreen les normes democràtiques i imposen les seves preferències polítiques, per la qual cosa deformen les vies de les mateixes institucions que els han permès accedir al poder de l'Estat (Levitsky i Ziblatt, 2018; Norris i Inglehart, 2019). Sense arribar a aquests extrems, la preeminència creixent dels executius és una tendència preocupant de la qual cap comunitat política sembla estar fora de perill (Lührmann i Rooney, 2021).

La publicació del *Diccionari de l'activitat parlamentària* s'ha de llegir com una mena de conjur davant d'aquesta deriva antiparlamentarista. El *Diccionari* és una obra monumental, professional i rigorosa que recull un total de 422 termes que conformen l'activitat parlamentària catalana amb les equivalències en diverses llengües (les llengües cooficials juntament amb el català, el castellà i l'occità, l'anglès i el francès), categoria lèxica, àrea temàtica (organització i funcionament del Parlament, funció legislativa, funcions d'impuls i control de l'acció de govern, funció interventora, tècnica legislativa i relació amb altres institucions), sinònims, definició i notes. El fet que estigui disponible també en línia i obert facilita l'accés a les fitxes terminològiques sense necessitat de descarregar el volum complet. La seva consulta permet trobar termes relativament nous com ara *dret d'accés a la informació pública*, *iniciativa legislativa popular* o *parlament obert*, però també inclou terminologia heretada de la pràctica parlamentària de la Segona República, com *Diputació Permanent*, *Mesa del Parlament*, *Ple del Parlament*, *proposició de llei* o *projecte de llei*.

El *Diccionari* és una eina potent per a la reivindicació del parlamentarisme català i, per extensió, de l'activitat parlamentària en general com a mínim per diverses raons.

En primer lloc, és una obra que contribueix a donar continuïtat a la tradició parlamentària catalana, que enfonsa les seves arrels a les institucions preliberals anteriors a la Guerra de Successió (1701-1715) (Bofill, 2009; Verde i Llorente, 2019) i, més recentment, a la Generalitat republicana (1931-1939). El parlamentarisme català disposa ara d'un volum que reuneix els seus termes principals i els equivalents en diverses llengües de manera accessible per a tothom.

En segon lloc, el compendi terminològic que proposa és útil per a la investigació i el funcionament institucional. La seva consulta pot ser interessant per a la formació jurídica i politològica, i fins i tot per a la preparació de treballs especialitzats que requereixin clarificar conceptes de manera precisa. Però també pot orientar funcionaris o càrrecs polítics i administratius que, en l'exercici de les seves tasques, necessitin la comprensió i la identificació terminològica correcta.

En tercer lloc, és una manera d'apropar el parlamentarisme a la ciutadania. Tot i que les sessions parlamentàries, excepte casos excepcionals, no arriben a quotes de pantalla comparables a altres esdeveniments, és un servei públic el fet de fomentar-ne la comprensió perquè, arribat el cas, es pugui consultar de manera ràpida el significat de les diferents accions, llocs i maneres de desenvolupar l'activitat parlamentària.

En darrer lloc, encara que no menys important, cal destacar la tasca de coordinació institucional per donar a llum el *Diccionari*, que en si mateixa ja suposa un desafiament a les relacions (dolentes) entre poders que caracteritzen les democràcies actuals en ser el resultat d'una col·laboració entre Govern i Parlament. Qualsevol persona que hagi estat en contacte amb les administracions públiques sap com resulta de complex portar a

¹ Vegeu [Varieties of Democracy \(V-Dem\)](#).

bon port projectes que impliquen diversos nivells administratius. Doncs bé, en aquest cas han col·laborat activament una infinitat d'unitats institucionals (Parlament, Conselleria, TERMCAT), incloent lingüistes, traductors, lletrats i editors.

En resum, el *Diccionari*, l'obra ressenyada, no només és rellevant per la seva qualitat, sinó per la seva oportunitat. El parlamentarisme català ha sobreviscut a tota mena de vicissituds històriques, al menyspreu de propis i estranys, i avui viu en temps suficientment convulsos perquè es reivindiqui més que mai la seva centralitat igual que la de la resta de parlaments del nostre entorn.

Referències bibliogràfiques

- López Bofill, Héctor. (2009). *Constitucionalisme a Catalunya: preludi de modernitat*. Tria Llibres.
- Hellmeier, Sebastian, Cole, Rowan, Grahn, Sandra, Kolvani, Palina, Lachapelle, Jean, Lührmann, Anna, Maerz, Seraphine F., Pillai, Shreeya, i Lindberg, Staffan I. (2021). State of the world 2020: autocratization turns viral. *Democratization*, 0(0), 1-22.
- Levitsky, Steven, i Ziblatt, Daniel. (2018). *How Democracies Die*. Crown Archetype.
- Lührmann, Anna, i Rooney, Bryan. (2021). Autocratization by Decree: States of Emergency and Democratic Decline. *Comparative Politics*, 53(4), 617-49.
- Norris, Pippa, i Inglehart, Ronald. (2019). *Cultural Backlash: Trump, Brexit, and Authoritarian Populism*. Cambridge University Press.
- Verde i Lorente, Joaquim. (2019). General o Generalitat, Cort general i república. El Principat de Catalunya fins a 1714 en comparació als altres regnes d'Espanya i d'Europa. *Res Publica. Revista de Historia de las Ideas Políticas*, 22(2), 365-92.